

VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Aina uusia vaaleja kohti

Oppositioilla on käytännössä yksi ainoa tehtävä. Se käy koko ajan seuraavia vaaleja. Sama koskee tietyistä pienistä hallituspuolueista. Huoleton on hevoseton poika. Vaikka kohteilasta puhutaan sateenkaaresta tai sixpackista, hallituksessa on vuosikymmenet pitäneet joutaa kaksi puoluetta. Pienet apuontut pyörivät ympärillä touhukaasti kunnariinkä. Pienempi oppositiopuolue keskusta keskittyy vuoden 2015 eduskuntavaaleihin. Puheenjohtaja **Juha Sipilä** aiheutti omiensakin joukossa hämmennystä toivoessaan hallituksen jaksavan siihen saakka. Oikeastaan Sipilä vaati hallitukselta rohkeutta tehdä välttämättömiä päätöksiä. Suuret hallituspuolueet käyvät vaaleihin aina tekojen kanssa ja ottavat vastaan kansan tuomion. Ratkaisut ovat aina kompromisseja, mutta hallituksella on oikeus rakentaa niiden taakse vaikka miten upeita lavastuksia.

EU-näytelmien sarjatul

Suurempi oppositiopuolue perussuomalaiset keskittyy vuoden 2014 EU-vaaleihin. Puheenjohtaja **Timo Soini** ei enää puhu juuri muusta kuin EU:sta. Ravimiehen luulisi tietävän, että ylivauhtisen avauksen jälkeen voi loppusuoralla kenttä kääntyä. 2014-kampanjansa osana perussuomalaiset halusivat jatkaa Euroopan talous- ja rahaliiton vakausopimuksen käsittelyä mahdollisimman pitkään. Muiden puolueiden edustajia raivostutti iltaohjelmalle keksitty lykkäysäänestysten suma. Eduskunta on takavuosiokymmenistä rationalisoinut työtapojaan huomattavasti. Esimerkiksi äänestyksiä ei enää käydä öisin vaan pääsääntöisesti alkuiltapäivästä. Täyttä pöytä siis, että vakausopimus aiottiin salakähmäisesti painaa läpi kansalaisten nukkuessa. Lopullinen käsittely saatiin venymään kolmelle päivälle. **Anne Louhelainen** (ps.) kertoi, että sopimuksella Suomen "päätoisvalta viedään Brysselin yön pimeyteen". Saman sanoman toisti 19 muuta perussuomalaista, osa kahteen kertaan. Sama näytelmä pelataan aina, kun EU-asioita eduskuntaan tulee. Eduskunnassa vallitsi yleistäkin tyytymättömyyttä ylimmän valtiomahdin vähäisiin vaikutusmahdollisuuksiin EU-politiikassa. Aina valpas **Kari Rajamäki** (sd.) varoitti hallitusta, ettei Suomea saa viedä huonompaan asemaan kuin Venäjän autonomian aikaan.

Keskusta niskan päälle

EU-politiikkaan keskittyminen lienee Soinille paitsi taktista myös välttämätöntä. Vuoden verran oppositiopuolueiden keskinäiset valtasuhteet olivat epäselvät, mutta sitten keskustan pitkä kokemus alkoi painaa. Tietä näyttivät entinen sosiaaliministeri **Juha Rehula** (kesk.) ja entinen kuntaministeri **Tapani Tölli** (kesk.), joita hallitus ei voinut olla täysin kuuntelematta. Entinen kuntaministeri **Hannes Manninen** (kesk.) pistäytyi talossa lähes viikoittain yllyttämässä painamaan päälle. Manninen vakuutti, että vaikeuksissa piehtaroivien suurten kaupunkien vauraat kokoomusjohtoiset kehyskunnat tulevat torpedoimaan kuntaministeri **Henna Virkkusen** (kok.) alkuuperäisen uudistuksen, kuten näyttää käyvänkin. Joillakin lohkoilla perussuomalaiset ovat niskan päällä. Esimerkiksi Islannin ilmalavavonnassa oppositio linjan veti puolustusvaliokunnan puheenjohtaja **Jussi Niinistö** (ps.). **Seppo Kääriäinen** (kesk.) mietti pitkään, kenen kelkkaan istua.

Kommunistien oppissa

Veikko Vennamo kumppaneineen keksi SMP:n heikkoina hetkinä usein kiusanteköäänestyksiä huomiota saadakseen. Lakitieteen lisensiaattilla oli hyvä mielikuvitus, mutta eduskunnan pääsihteeri **Olavi Salervo**, **Eiler Hultin** ja **Erkki Ketola** olivat vielä etevämpiä. Myös nykyinen pääsihteeri **Seppo Tiitinen** tuntee varmasti menettelytapapykälät edustajia paremmin, koska on ne kirjoittanut. Vennamo oppi tempunsa sodan jälkeen kommunisteilta, jotka halusivat puhua propagandaansa päivätolkulla. Esimerkiksi kansallistamissuunnitelmiä lykättiin aina vain uusiin istuntoihin. Lopulta maalaisliiton **Yrjö Hautala** kyllästyi ja esitti syksyn 1949 budjettiaänestyksissä sosialisoitukomitean määrärahan poistamista. Komitea oli ollut sodan jälkeen valvontakomission oloissa pakko perustaa. Esitys meni läpi, vaikka **K. A. Fagerholmin** sosialidemokraattinen vähemmistöhallitus komiteaa kommunistien rinnalla kovin puolusti. Kyllä eduskunnalla budjettivaltaa on, jos se vain siihen tarttuu.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Kylä taivaasta riippuu pitkissä savuissa lumen valkeat vaipat kuusien havuissa

Aivan hiljaa aukeaa lampolan ovi katse katraassa viipyy niin tyven on tovi

Kohta tupaansa siitä ihminen siirtyy taivaalle uusi kirkas tähtönen piirtyy

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEEN - LA 22.12.

Pakkanen heikensi joulukalamarkkinoita

Yllättävästi alkanut kova pakkanen puhdisti kauppojen myyntipöydät suomukalasta joksennkin tyystin. Silakkaa – lähinnä troolikalaa – on markkinoilla sentään hieman, joten aivan ilman tuoretta kalaa ei joulua jouduta ottamaan vastaan tänäkään talvena, totesi joht. E. Vainio tiedustelumme Vainion kalaliikkeestä. – Harvoim ovat kalamarkkinat sentään näin surkeat, toteaa haastateltavamme.

Kaupungistumisen jälkiaalto ruuhkauttaa liikenteen jouluna

Fantasia maaseudun oikeasta joulusta saa edelleen tuhannet suomalaiset matkustamaan säässä kuin säässä viettämään maaseutujoulua sukulaisten luo. Liikennevirrat kuljettavat jouluviettäjiä etelästä pohjoiseen ja kaupungeista maaseudulle.

Se ei ole sattumaa. Suomalainen ei pakkaa autoon lapsia, koiraa, matkalaukkuja ja joulupaketteja ajaakseen lumen liimautuessa tuulilasiin tuntikautia ruuhkassa ihan vain huvikseen. Jouluruuhka on täällä taas – mutta mitä piilee ilmiön takana?

"Meillä kaikilla on mielikuva siitä oikeasta joulusta. Jouluna matkustetaan perheen ja suvun luo. Mennään mummolaan tai johonkin suvun yhteiselle kohtaamispaikalle", arvelee viestintäpäällikkö **Jukka Tolvanen** Autoliitosta. Vaikka Autoliitto on tunkinut vain kesämatkailua, Tolvanen uskaltaa arvata, mistä joulun liikenteessä on kyse. "Joulun ajan liikenteelle erityistä on sukulointimatkailu, sillä muina vuotuisina pyhinä ja loma-aikoina suomalaiset tekevät vapaammin lomamatkoja. Jouluna matkustetaan juurille."

Myös sosiaalipoliittikan professori **Jouko Nätti** Tampereen yliopistosta näkee joululiikenteessä selvän yhteyden sukulointimatkailuun. "Sukulaisuussuhteet ylläpitävät ihmisten juuria maaseudulle."

Perhe pakataan ykkösautoon Autoliiton mukaan joulumatkailulle on tyypillistä se, että matkaan lähdetään koko perheen voimin. "Liikelle lähdetään perheen ykkösautila", Tolvanen tietää.

Samaa mieltä on liikkuvan poliisin viestintäpäällikkö **Jussi Pohjonen**. "Vaurastumisen myötä perheillä on useampia autoja, mutta joululiikenteessä liikelle halutaan lähteä yhdessä yhdellä autolla. Oma auto suositaan, jotta ei olla riippuvaisia aikatauluista ja matkaan voidaan lähteä itselle parhaalla hetkellä."

Liikkeellä ovat erityisesti lapsiperheet ja pariskunnat. "Joululiikenteestä puuttuu railakas sinkkujuhlijoiden joukko, joka taas juhanuusliikenteelle on tyypillisin."

Tänä jouluna ruuhka jakaantuu Tulevana jouluna juurille lähtöön on mahdollisimman hyvät mahdollisuudet. "Joulunpyhä sattuvat tänä vuonna hyvin lomanvieton kannalta. Arvioin, että tänä vuonna ihmisillä on mahdollisuus pitää pidempiä vapaita ja matkustaa kauempanakin asuvien sukulaisten luo", Jukka Tolvanen Autoliitosta laskee.

Liikkuvasta poliisista arvioidaan, että joulun kovin ruuhkahetki on perjantai-iltana. Kovinta paluuliikennettä ennustetaan tapaninpäivän illalle. "Poliisin näkökulmasta tämä joulun on ihanteellinen, koska liikenne jakaantuu tasaisemmin monelle päivälle. Osa jatkkaa joulunviettoa maakunnissa uudenvuoden ylikin." Enää ei täysin hiljaista hetkeä liikenteessä joulunakaan ole. "Omiin empiirisiin havaintoihini yli kahdenkymmenen vuoden kokemuksella voin sanoa, että joululiikenteessä on lisääntynyt pyhien aikaan liikkuminen paikasta toiseen",

kertoo Jussi Pohjonen. "On edelleen selkeä menoliikenne ja selkeä paluuliikenne, mutta siihen väliin on tullut lisämatkailua. Käydään esimerkiksi päiväretkellä mummolassa ja toisella päiväretkellä serkkulassa."

Aatelisto halusi huvilan luo Suomalainen ei matkusta maalle sattumalta. Maaseudun ihannoitujen juuret ovat syväällä suomalaisessa historiassa. "Kaiken pohjalla on valistuksen ajan luonnon ihannoit. Esimerkiksi kun aatelisto rupesi muuttamaan 1800-luvulla kaupunkiin, he halusivat silti kesäasunnon maaseudulle", kuvalle taloushistorian professori **Ilkka Nummela** Jyväskylän yliopistosta.

Nummela muistuttaa, että Suomi oli 60-luvulle asti agraarinen maa. "Teollistumisen myötä syntyi tavallisen kansan keskuudessa ajatus maalle pakoon lähdestä. 1950- ja 1960-luvulla alkoivat ensimmäiset kaupunkilaiset rakentaa pieniä kesämökkejään maaseudulle." Aikojen myötä pienet saunamökkit ovat muuttuneet. "Nykyään vallalla on kakkos-asuntoajattelu. Loma-asunto maalla on vastaava tai jopa paremmin varusteltu kuin kaupunkikoti."

Juuret vaikuttavat asumisvalintoihin Asumisen maantieteessä juurilla on vissi merkitys. Tämä näkyy muuttajien sijoittumisessa pääkaupunkiseudulle. "Ne, jotka ovat muuttaneet Savon suunnalta, asuvat mielellänsä itäpuolella Helsinkiä, kun taas Turun suunnalta pääkaupunkiin muuttaneet sijoittuvat helposti läntiseen Helsinkiin", pohtii Suomen Asuntopoliittisen messujen markkinoitinta ja viestintäjohtaja **Kari Salmi**. Suomalainen hakeutuu mielellään tuttuihin maisemiin. "Kun alat tutustua uuteen kaupunkiin, opettelet ensin tietyt reitit. Näiden reittien varrelle todennäköisesti haluat myös muuttaa." Loma-asunnon paikkakuntaa valitessa liikennevähäiset ratkaisevat jälleen. "Omasta tuttavapiiristäni tämä ainakin pitää paikkansa. Ne, jotka ovat muuttaneet pääkaupunkiseudulle Turun suunnalta, katselevat loma-asuntoja esimerkiksi Kustavista."

Muuttoliike takaa matkailun Professori Ilkka Nummela muistuttaa, että väestön muuttoliike

STINA HAASO

» Omaa autoa suositaan, jotta ei olla riippuvaisia aikatauluista ja matkaan voidaan lähteä itselle parhaalla hetkellä.«
JUSSI POHJONEN

Tyypillinen joulumatka on yli 400 kilometriä

Kun perheet lähtevät jouluna liikenteeseen, matkalle lähdetään kerralla kunnolla. "Tyypillinen joulumatka on yli 400 kilometriä. Paljon tehdään toki lyhyempiäkin pyrähdyksiä, mutta joulun aikaan tehdään myös pitkiä,

jopa 800 kilometrin, matkoja", tietää yli kaksikymmentä vuotta joululiikenteestä vastannut Liikenneviraston Tampereen liikennekeskuksen päällikkö **Marketta Udelius**. Joulun menoliikenteen kovimpien ruuhkapäivien odo-

tetaan osuvan perjantaille ja lauantaille. Pitkän viikonlopun ansiosta menoliikenne jakaantuu useammalle päivälle. Viimeiset lähtevät liikenteeseen aattoaamuna. "Perjantaina esimerkiksi Etelä-Suomesta lähtee liikkeel-

le 74 000 ja lauantaina 60 000 ajoneuvoa. Ruuhkaisimmat tiet ovat 1-, 3-, 7- ja 4-tiet. Teiden parannustoimista huolimatta etenkin Kuortti-Mikkeli-osuudella on odotettavissa ruuhkautumista." Paluuliikenteen kovimman

ruuhkan ennustetaan osuvan tapaninpäivälle, jolloin etelään palaa noin 58 000 ajoneuvoa. "Paluuliikenne jakaantuu vielä useammalle päivälle, joten kovimmilta ruuhkilta vältyttäneen. Liikenteen turvallisuuden kannalta tämä on

hyvä", arvioi Udelius. Joulun menoliikenteeseen lupaillaan talvista pakkaskeliä. "Muistakaa turvaväli. Liikelle ei kannata lähteä liian väsyneenä tai kiireellä. Olkaa varovaisia!"
STINA HAASO